

Fortsatt vekst i kostnader og aktivitet ved somatiske sykehus

Aktivitetsveksten i somatiske sykehus kommer både kronisk syke og andre pasientgrupper til gode. Men rett til helsehjelp praktiseres fortsatt ulikt i helseregionene, viser ny rapport fra SINTEF Helse.

SINTEF Helse følger utviklingen i spesialisthelsetjenesten på oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet (Samdata-tall). Samdata somatikk for 2004 viser at flere får behandling og flere får dagbehandling.

Kronisk syke får et stadig mer omfattende behandlingstilbud i somatiske sykehus. I perioden 2000- 2004 øker aktiviteten i tjenestetilbudet til kronisk syke, slik den gjør for andre pasientgrupper.

- Det har vært en frykt for at innsatsstyrt finansiering prioriterer enklere engangsbehandling, så det er bra at kronisk syke følger den generelle utviklingen og også får økt behandling, sier konstituert direktør Bjørn Guldvog i Sosial- og helsedirektoratet.

Ulik rett til helsehjelp

Flere pasienter får rett til helsehjelp, men det er store variasjoner mellom de regionale helseforetakene. Helse Midt-Norge har den høyeste andelen som får rett til helsehjelp.

- Det er uheldig at det er så store forskjeller. Det kan indikere at foretakene ikke prioriterer de pasienter som har de alvorligste sykdommene. Sosial- og helsedirektoratet har iverksatt et prosjekt, i samarbeid med de regionale helseforetakene og fagmiljøene for å utvikle mer lik praksis, sier Guldvog. Rapporten viser at det er blitt en tilnærming i ventetid for pasienter med og uten rett. I begynnelsen av 2004 ventet i gjennomsnitt de uten rett 13 dager lenger enn de med rett, mens forskjellen i begynnelsen av 2005 var 5 dager. Samlet sett gikk ventetiden ned for alle pasienter fra 2000 til 2004.

Mer dagbehandling

Antall dagopphold på norske sykehus økte med 9,8 prosent, mens antall døgnopphold økte med 1,6 % fra 2003-2004. Fra 2000 har det blitt 140 000 flere dagbehandlinger. Økning i antall dialyser, kjemoterapi og rehabiliteringsopphold står for om lag 2/3 av denne økningen.

- I hovedsak kan dette forklares med at behandlingsformene er gjort om til dagbehandling. I tillegg er det enkelte nye aktiviteter som er satt i verk.

Dagkirurgi utgjør nesten halvparten av all kirurgi og 61 prosent av all planlagt kirurgi. Økningen i dagkirurgi var på 5,2 prosent fra 2003 til 2004. Av den totale økningen i dagkirurgi fra 2000 til 2004 står de private sykehusene for 45 prosent, og dette henger blant annet sammen med at det er etablert flere nye private sykehus.

Moderat vekst

Rapporten viser at det er en moderat kostnadsvekst på 3 prosent fra 2003-2004. Samlet vekst i perioden 2001 til 2004 var 10 prosent. Veksten er liten i Helse Øst og Helse Sør, og sterk i Helse Midt-Norge. Det er økende regionale variasjoner fra 2001-2004 i kostnader per innbygger. Mens Helse Vest har ligget under landsgjennomsnittet i perioden, har Helse Nord

ligget over gjennomsnittet, samtidig som forskjellene mellom dem har økt. Gjennomsnittlig brukes det 10 136 kroner per innbygger på somatiske helsetjenester i Norge. De helseregionene som har en høy ressursinnsats per innbygger har også høy aktivitet.

- De store regionale forskjellene kan ikke bare forklares med ulikheter i befolkningens alderssammensetning og reiseavstander i regionen. Vi vil derfor vurdere nærmere de store og økende forskjeller mellom regionene når det gjelder kostnader til den somatiske spesialisthelsetjenesten, sier Guldvog.

Kontaktpersoner:

Sosial- og helsedirektoratet: Berit Kolberg Rossiné mob 900 53 926
SINTEF Helse: Ronny Jørgenvåg mob 93 02 82 97

Tildeling av rett til helsehjelp:

Helse Øst 58 %

Helse Sør 54 %

Helse Vest 74 %

Helse Midt-Norge 92 %

Helse Nord 55 %

Kostnadsvekst 2003-2004:

Helse Øst 0,8

Helse Sør 1,7

Helse Midt 6,8

Helse Nord 6,3

Helse Vest 2,5

Kostnader per innbygger - økning fra 2003-2004:

Helse Øst 9129 kroner - økning på - 0,1 %

Helse Sør 11 732 kroner - økning på 1,2 %

Helse Vest 8984 kroner - økning på 1,7 %

Helse Midt-Norge 107 40 kroner - økning på 6,3 %

Helse Nord 12 165 kroner - økning på 6,4 %